

1766, 22.
Ab: 52*

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
NON VSV QVARTAE
FALCIDIAE
IN
LEGATO DEBITI

QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO
DIE III. SEPTEMBR. ANNO MDCCCLXVI.

DEFENDET
IOHANNES GOTTLIEB MIRVS
ZITTAV.

LIPSIAE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

1766
SPECIMEN
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
NON VSV QVARTAE
FALCIDIAE
IN
LEGATO DEBITO

o v o d
ILLVSTRIS ROTOMVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR PVBLICVS ORDINIS IVR NAT ET GENT.

ET SPECIALLY ILLVM A. 1766
IN AVDItorio PETRINO
DIE III SEPTEMBER ANNO MDCCCLXVI
DEFENDET
IOHANNES GOTTLIEB MIRVS
CITAV.

LIPSIAE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEIMIAE

DE
NON VSU QVARTAE FALCIDIAE
IN
LEGATO DEBITI.

§. I.

Iuris est permittui in testamento, cunctas res legati titulo relinquere, quae in priuatorum commercio sunt, siue sint testatoris propriae, siue sint alienae, siue ipsius heredis, modo liberalitatis quaedam ratio in legato occurrat, ita enim definiebat legatum, quod sit donatio quaedam a defuncto relicta Imperator IVSTINIANVS §. 1. 1. de Leg.

A 2

tum

tum legari possit? quippe vix in eo legato aliqua liberalitatis species deprehenderetur. At vero distinctione aliqua apposita, vsum huic legato tribuebant, videlicet, inutile videbatur legatum, si plane nulla utilitas ex eo legato ad legatarium ex liberalitate testatoris veniret, ad quam ordinandam nullo perfecto iure tenebatur. Ita sane intelligendus IULIANVS in L. 11. π . de liberat. legat. Respondit: *quotiens debitor creditori suo legaret, ita inutile esse legatum, si nihil interesset creditoris ex testamento potius agere, quam ex pristina obligatione.* Intererit autem; Si, vt ait VLPPIANVS in L. 28. π . de Leg. I. *creditori meo, tutus aduersus eum exceptione, id quod ei debeo legem; utile est legatum, quia remissa ei exceptio videtur.* Clarius ipse VLPPIANVS loquitur in L. 7. $\text{§. 2. } \pi$. de Leg. III. *Si qui creditori suo legauerit, id quod debet; fideicommissi eius non poterit: nisi commodum aliquod ex Legato consequatur: forte exceptionis timore, vel si quod in diem debitum fuit, vel sub conditione.* Hinc e contrario, si aliqua ex Legato utilitas ad creditorem veniat, vt ergo potius ex testamento agat, quam ex pristina obligatione, dubium non est, vile esse legatum debiti.

§. II.

Sed quid faciamus cum SCAEVOLA in L. 28. $\text{§. 13. ff. de liber. legat.}$ Ita scriptum fuerat: *Quidam ita legauit: SEMPRONIAE VXORI MEAE REDDI IUBEBO AB HEREDIBVS MEIS QVINQVAGINTA EA, QVAE MUTVA ACCÉPERAM CHIROGRAPHO PARTICVLATIM IN NEGOTIA MEA, quaesitum est, an, si verus uxoris debitor fuerit, fideicommissum constiterit, respondit: si debita fuisset, nullum esse fideicommissum.* Non opus, vt debita mutemus in debitor, subintelligitur enim pecunia. Videtur Scaevola

uola *fideicommissio debiti* vtilitatem negare. Quidni ergo, quae in legato vtilia erant, ea inutilia sint in fideicommissio? Rectus sane Scaeuola, ob verba, *si debita fuisset*. Pater enim ex §. 14. eod. *Si hanc pecuniam vt debitam apud iudicem petierit, et victa fuerit, caet.* Verum adfuisse debitum, vt ne exceptione quidem repelli potuerit vxor, inutile debebat esse fideicommissum. Nam nec hoc themate quidquam intererat creditrici, an ex testamento potius ageret, quam ex pristina obligatione. Nec enim tunc *exaequatio* fideicommissorum cum legatis facta, cum Scaeuola scriberet, vt vindicationis formula in fideicommissio dari potuerit, agendum ergo magis actione personali ex testamento, quae haud piguior erat ea, quae ex mutuo oriebatur, per quam quinquaginta petere poterat mulier; nec *tacitae hypothecae* legatariis atque fideicommissariis concessae in defuncti bonis, quas IUSTINIANVS demum in *L. 1. C. commun. de legat. et fideic.* introduxit, vt ergo per hanc Scaeuolae tempore quidquam vtilitatis accedere potuisset fideicommissio, recte Scaeuola negauerat, vtile esse fideicommissum, seu quod idem est, responderat, *nullum esse fideicommissum.*

§. III.

Iam vero nouo Iure, an aequè nullum sit fideicommissum videndum. Postquam Iustinianus legata et singularia fideicommissa per omnia exaequauerat, imo legatariis atque fideicommissariis in securitatem legati atque fideicommissi tacitae hypothecae ius, hypothecariaque actio concessa, atque demum si res singularis testatoris propria per fideicommissum relicta, rei vindicatio competeret; dubitandum non est, fideicommissum debiti maxime cum personale tantum ius in eo esset, non minus atque legatum debiti vtile esse posse.

A 3

§. IV.

§. IV.

Pergimus ad alteram partem. Non late referam, quae ad Falcidiam legem scripta sunt: Satis sit, effrenatam licentiam in legatis relinquendis, ob quam saepissime testamenta destituerentur, studio vltimarum voluntatum conseruandarum limites scripsisse testatoribus primum Furiam legem, eaque medelam malo haud praestante, postea Voconiam legem, et cum nihilominus forsitan in fraudem legis agerent testatores, cum viderentur paruisse legi, demum Falcidia lata est, quae vtiq; effecisse videtur et ne limites in scribendis legatis excederent testatores, et vt eo facilius conseruarentur vltimae voluntates. Prohibuit vero haec ipsa Lex: ne testator vltra dodrantem legaret seu vt sunt verba legitima: **NE MINVS QVAM PARTEM QVARTAM HEREDITATIS EO TESTAMENTO HEREDES CAPIANT.** Dabatur ergo heredi non tantum ius de singulis legatis, si scilicet grauata esset hereditas tantum detrahere, vt integra esset quarta, quae ad heredem tanquam hereditas perueniret, verum si ex errore facti integra legata soluisset, quod scilicet non grauata putasset hereditatem, id quod plus solutum erat, quam per legem Falcidiam liceret, tanquam indebitum condicere. Sed haec fati nota.

§. V.

Sicuti vero in regula de singulis legatis tantum heredi detrahere liceat, vt saluam suam habeat quartam; ita varia sunt legata, in quibus nulla Falcidiae ratio habenda. Sic **Caius L. 81. §. 1. π. ad L. Falcid.** testatur, *Dotem relegatam extra rationem legis Falcidiae esse, scilicet, quia suam rem mulier recipere videretur.* Hinc recte concludetur in legato debiti nunquam Falcidiae locum esse posse. Vel enim legatum hocce
inutile

inutile est, quia legatarii nihil intererat, an ex testamento potius, quam ex pristina obligatione ageret, et hoc themate omnis quaestio inutilis est de falcidiae quartae deductione; aut plus est in legato debiti, quam in ipso debito, cum creditor ius perfectum habere videatur ad exigendum id, quod ipsi debebatur, vtile quidem erat legatum, sed quia suum videbatur recipere, deductioni Falcidiae locus non erit. Adfirmat hoc expresse VLP IANVS ex Marcello in L. 28. §. 1. π. de Legat l. inquit: *Marcellus libro vicesimo octavo putat; rem quam ex stipulatu mihi debes, si legaueris; vtile esse legatum, ut neque Falcidia hoc minuat.*

§. VI.

Sed cum contingere possit, vt testator aliquid tanquam debitum leget, et forsan non debeat, non modo quaerendum: an legatum subsistat, sed an Falcidiae locus sit. An legatum subsistat dubium non est, videtur enim falsa esse demonstratio, quae legatum non viciat, et ita pronunciauit in fideicommissi causa SCAEVOLA in L. 93. §. 1. π. de Leg. III. quae lex geminata totidem verbis scripta legitur L. 28. §. 14. π. de liber. leg. Verba sunt: SEMPRONIAE MULIERI MEAE REDDI IVBEO AB HEREDIBVS MEIS CENTVM AVREOS, QVOS MVTVOS ACCEPERAM. *quaesitum est; si hanc pecuniam vt debitam Sempronia petens, victa sit; an fideicommissum peti possit: respondit: secundum ea, quae proponerentur, posse ex causa fideicommissi peti, quod apparuisset, non fuisse ex alia causa debitum.* At vero quaeritur, an Falcidiae quartae detractio, vt in vero debito locum non habeat? Et magis est, vt affirmemus in legato debito, quod debitum non erat, detractio locum esse, ex ratione supra ex L. allata, quia

quia suum recipere non videtur. Quapropter si quæstio detrahendæ Falcidiae occurrat, is qui legatum debiti exigit, nec detrahi vult quartam Falcidiam, sine dubio probare debet, verum esse debitum, quod ipsi legatum, et hoc modo Falcidiae ratio non habenda. At si victus erit, legatum quidem recte petet, sed Falcidiae ratio in eo habenda.

T A N T V M.

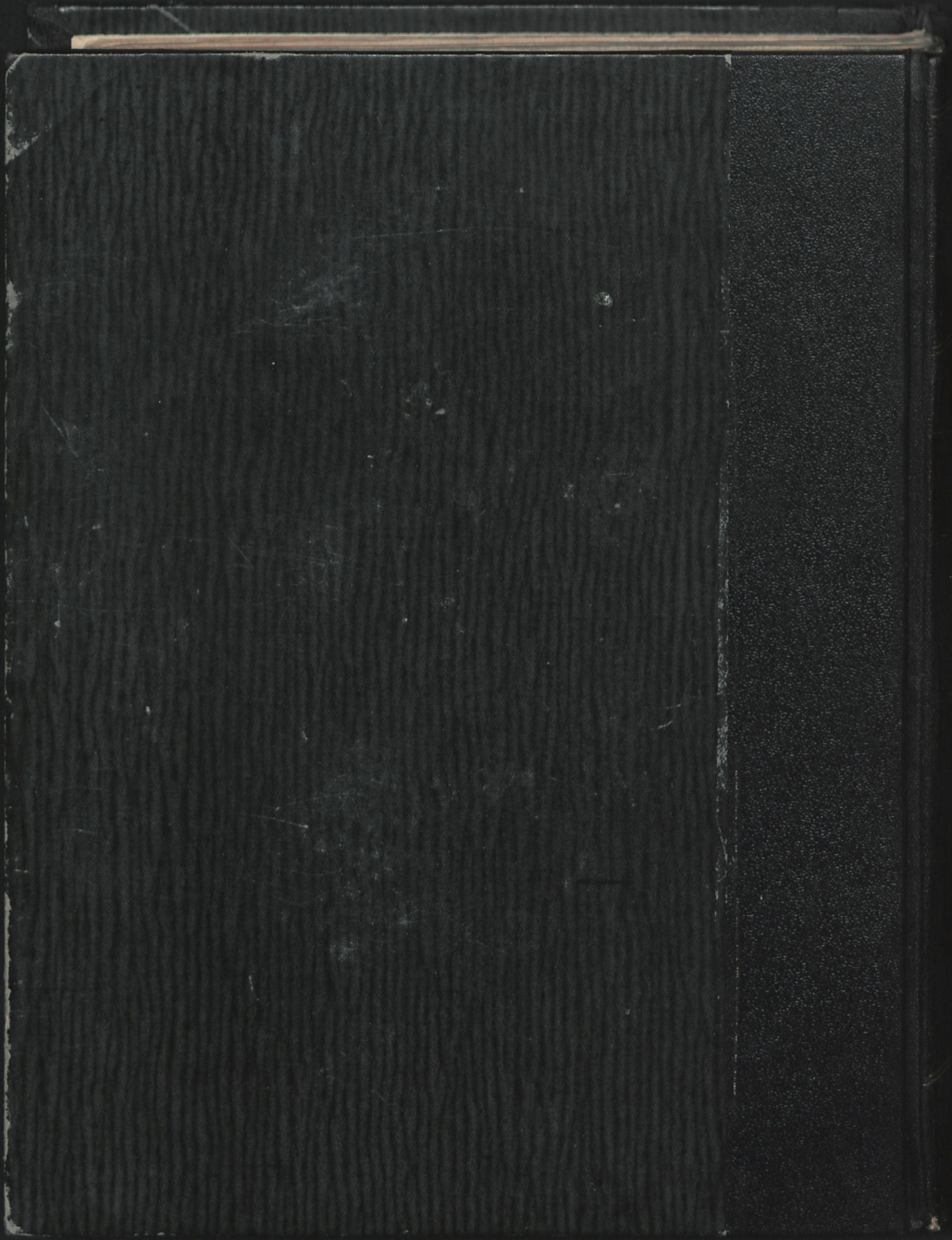

Leipzig, Diss. 1766 A-G

TA-01

1766, 22.
No: 52⁺

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
NON VSV QVARTAE
FALCIDIAE
IN
LEGATO DEBITI

QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO
DIE III. SEPTEMBR. ANNO MDCCCLXVI.
DEFENDET
IOHANNES GOTTLIEB MIRVS
ZITTAV.

LIPSI AE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

